

«آرمان ملی»، در گفت وگویی چالش های دولت و جامعه را بررسی می کند

دعوت به مشارکت برای ترمیم رابطه با ملت
جواد آرین منش: مشارکت جامعه به انسجام ملی ختم می شود

آرمان ملی- گروه سیاسی: در شرایط بحرانی و به ویژه دوران جنگ، انسجام و همبستگی اجتماعی به یکی از مهم ترین مؤلفه های بقا و پایداری ملی تبدیل می شود. هیچ حاکمیتی، صرف نظر از میزان قدرت نظامی یا منابع اقتصادی خود، بدون پشتوانه مردمی قادر به عبور موفق از بحران ها نیست. مشارکت مردم در چنین شرایطی نه تنها نقش تقویت کننده در عرصه های نظامی و دفاعی دارد، بلکه باعث افزایش روحیه مقاومت، همبستگی ملی و اعتماد اجتماعی نیز می شود. از این رو، رابطه میان دولت و جامعه در زمان بحران، رابطه ای دوطرفه و حیاتی است؛ دولتی که از اعتماد عمومی و مشارکت واقعی مردم برخوردار باشد، می تواند بحران ها را با کمترین هزینه و بیشترین کارآمدی اجتماعی نیز می شود. از این حال، در دهه های اخیر نشانه هایی از کاهش مشارکت اجتماعی و سیاسی از سوی جامعه مشاهده می شود. چالش ها و نقدهای عمومی نسبت به نهاد های دولتی، احساس بی تأثیری در تصمیم گیری ها و ضعف در ارتباط دوسویه میان مردم و مسئولان از جمله عواملی هستند که فاصله میان دولت و جامعه را افزایش داده اند. این فاصله، در شرایط عادی شاید کمتر محسوس باشد، اما در زمان بحران های ملی، آثار مخرب خود را به وضوح نشان می دهد؛ زیرا در چنین موقعیت هایی دولت نیازمند بسیج اجتماعی، همکاری عمومی و همراهی داوطلبانه مردم است. برای بازسازی این پیوند و جلب مشارکت مؤثر جامعه، دولت ها باید رویکردی مشارکت محور و شفاف اتخاذ کنند. تقویت اعتماد عمومی از طریق پاسخ گویی واقعی، عدالت در توزیع منابع، و فراهم سازی بسترهای مشارکت اجتماعی و مدنی از مهم ترین الزامات در این مسیر است. از سوی دیگر، جامعه نیز باید احساس کند که صدایش شنیده می شود و نقش او در تصمیم سازی ها واقعی و مؤثر است، نه صرفاً تزئینی یا تبلیغاتی. تجربه تاریخی نشان داده است که هرگاه دولت ها نتوانسته اند فاصله خود را با مردم کاهش دهند، مشارکت اجتماعی را به رسمیت بشناسند، توان ملی در مواجهه با تهدیدات خارجی و بحران های داخلی به شکل چشمگیری افزایش یافته است. ایجاد پیوندی پایدار میان دولت و جامعه نه یک انتخاب سیاسی، بلکه ضرورتی راهبردی برای بقا، مقابله و پیشرفت در شرایط سخت و جنگی است. باتوجه به روند فعالیت های دولت چهاردهم، رئیس جمهوری به دنبال راه های گفت وگو برای افزایش مشارکت شهروندان است. در این مورد نقایش از تحلیل گران سیاسی گفت وگو کرده ایم که در ادامه می خوانید.

◀ **تحرك نهاد های مدنی**

جواد آرین منش، تحلیل گر سیاسی و نماینده ادوار مجلس در مورد اهمیت کاهش شکاف دولت و ملت و افزایش مشارکت شهروندان در حاکمیت، به خبرنگار «آرمان ملی» می گوید: «هر باری مادر عرصه های مختلف سیاسی اجتماعی، اقتصادی و بین المللی شاهد حضور و مشارکت جامعه بودیم توانستیم از موانع عبور کنیم. توجه داشته باشد که برای افزایش مشارکت جامعه نیاز است که نهاد های مدنی پرتحرک تر شوند و در ادامه شاهد فضای باز سیاسی و عدالت در ارائه فرصت های برابر خواهیم بود. در غیر این صورت، بخشی از جامعه احساس طرد شدگی خواهد داشت که این امر به کل کشور آسیب می زند. بنابراین، باید بازنگری جدی در سیاست ها صورت گیرد و تمامی احزاب و طیف های سیاسی در صورتی مجوز فعالیت هستند باید به صورت برابر از فرصت ها برخوردار شوند تا احساس کنند در آینده کشور سهمی دارند. باتوجه به شرایط بین المللی و منطقه ای باید بگوییم که در آینده با مسائل مهمی روبه رو خواهیم بود که نیازمند حفظ انسجام ملی هستیم. متأسفانه ایجاد اختلاف و بی اعتمادی نسبت به شخصیت های ملی، بهره برداری ناعادلانه برخی جریان های تندرو از امکانات و ابزار های خاص، و این تصور که فقط این گروه ها از درک و فهم بالایی برخوردارند، می تواند تهدیدی جدی برای انسجام اجتماعی باشد.» او در همین مورد ادامه می دهد: «مشارکت جامعه و کاهش شکاف دولت و ملت از جمله عوامل مؤثر در حفظ انسجام ملی، سیاسی و اجتماعی است. البته این نقش آفرینی نیازمند رعایت عدالت، سامان یافتگی اقتصادی، تقویت نهاد های مدنی و مدیریت تنش ها از سوی حاکمیت است. همچنین باید از خانواده های آسیب دیده حمایت شود؛ از این رو، جلوگیری از سیاست های تفرقه انگیز و تبعیض آمیز ضروری است تا انسجام ملی حفظ و تقویت شود. در جریان جنگ ۱۲ روزه، مردم نشان دادند که در شرایط بحرانی، انسجام و همبستگی خود را حفظ می کنند و همواره آماده دفاع از کشور و میهن اسلامی خود هستند. در آن دوران، نماد روشنی از همبستگی ملی در میان اقشار مختلف جامعه در دفاع از کشور مشاهده شد. بدیهی است که عوامل متعدد دی می توانند در حفظ این انسجام نقش آفرین باشند. اگر بخواهیم در کشور انسجام واقعی ایجاد کنیم، باید شرایطی را فراهم شود که مهم ترین آن، مشارکت دادن مردم در امور گوناگون، به ویژه مسائل اجتماعی است. با این حال، متأسفانه پس از پایان جنگ، شاهد بروز تسویه حساب های سیاسی و ایجاد شکاف در میان صفوف مردم بوده ایم.»

پنجشنبه ۲۴ • ۰۷ • ۱۴۰۴
۲۳ ربیع الثانی ۱۴۴۷ / ۱۶ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم
شماره ۲۲۲۷

«آرمان ملی» تشنج و جنجال در صحن بهارستان را بررسی می کند

حمله به دولت از تریبون مجلس

◀ **باقری بناب: تندروها سال هاست عادت کرده اند با هوچی گری مخالفان را ساکت کنند**

بنای مخالف و عدم سازگاری با دولت روی کار آمده گذاشتند و برنامه بر این شد که تا پایین کشیدن دولت دست از تخریب دولت بر ندراند. چنانکه نمود عینی این مساله را نیز می توان در نوع مواجهه تندروها در مجلس با دولت به خوبی مشاهده کرد. چه اینکه با گذشت یکسال و چند ماه از تشکیل دولت شاهد کنارزدن یک وزیر، طرح استیضاح ۴ وزیر و برکناری ۲ معاون رئیس جمهور را در دستور کار خود داشته اند. اقداماتی که دست کم با وفاق ملی پزشکیان همخوانی ندارد؛ جماعتی که خود را انقلابی خوانده، اما با عملکردشان به تنها مجلسی بدل شده اند که بیش از یکبار از رهبر انقلاب بابت نوع عملکرد و همکاری و حمایت از دولت تذکر گرفته اند. پرسش اینجا است که طی ۲ سال و اندکی که تندروها در مجلس حضور دارند اساسا جز هزینه تراشی برای کشور چه اقدام مثبت و موثری در جهت حل مشکلات و مطالبات ملت انجام داده اند که اینطور به دولت منتخب ملت واقدامات و عملکردهایش حمله می کنند؟ این ساله در حالی است که رئیس جمهور به این مسئله واکنش نشان داد. مسعود پزشکیان با بیان اینکه بنده نگرانی جدی از بابت توطئه افکنی آمریکا و دیگران ندارم، چرا که دشمنی آنها با جمهوری اسلامی آشکار است، اظهار داشت: «در عین

پنجشنبه

۲۴ • ۰۷ • ۱۴۰۴

۲۳ ربیع الثانی ۱۴۴۷ / ۱۶ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم
شماره ۲۲۲۷

«آرمان ملی» تشنج و جنجال در صحن بهارستان را بررسی می کند

حمله به دولت از تریبون مجلس

◀ **باقری بناب: تندروها سال هاست عادت کرده اند با هوچی گری مخالفان را ساکت کنند**

وزیر خارجه اظهار کرد: «سفر را از بدنه کارشناس و جوان وزارت خارجه انتخاب کنید، نه سهمیه افراد سیاسی که در حال حاضر در خصوص سفیر ایران در بنگلادش این فرد در مجلس بوده ورد صلاحیت شده یعنی صلاحیت حضور در دور بعدی مجلس را نیز نداشته است. همچنین از یک حوزه ۳۰۰ هزار نفری، سفیر ایران شده و نماینده ۹۰ میلیون نفر در یک کشور دیگر شده است. این سفیر، آقای رحیمی جهان آبادی است که می گویند آقای پزشکیان گفته باید باشد.» ثابتی ادامه داد: «آقای همتی را برای چه می خواهید که به کشور اروپایی بفرستید که سفیر بشود؟ در ایران چه گلی به سر اقتصاد این کشور زد که حالا می خواهید به او جایزه بدهید که از ایتالیا یا جای دیگر سفیر بشود؟ وزارت خارجه کارشناس جوان و متخصص دارد و سپس آدم های سیاسی و بدنام یکی یکی سفیر می شوند چون مافیای قدرت پشت سر آنها است.» البته این پایان کار نبود و این بار شاهد تنش لفظی میان دو نماینده مجلس در صحن علنی و جلسه مجلس، بودیم. جایی که مهدی کوچک زاده، نماینده تندرو و پرسرصدایی که سابقه دعوا، درگیری لفظی و سخنان درشت را در کارنامه دارد، این بار به «باقری بناب» پرداخت و او را مورد حمله قرار داد. وی با بیان اینکه

«این آقا فکر می کند، چون روحانی است هر کاری خواست می تواند انجام دهد»، چند بار با داد و فریاد تکرار کرد که «آقای باقری بناب، ساکت شو، نوبت بگیر و بعد حرف بزن». در همین خصوص باقری بناب به رویداد ۲۴ گفته است: «آقای کوچک زاده و دوستانش به ما می گویند ساکت شو، تعجب نمی کنیم، چون این آقایان سال هاست عادت کرده اند رگ گردن بیرون بدهند و مخالفان را ساکت کنند»، وی با تأکید بر اینکه «تندروها اگر زورشان برسد با هوچی گری مخالفان را عقب می رانند»، اظهار کرد: «جایی هم که هوچی گری جواب ندهد، اندازوم از هیچ آشتلی برای حذف مخالفان نشان مبایست نمی کنند. صدای ما مثل این آقایان بلند نیست.» وی افزود: «صداسیما و روزنامه های این آقایان را هم نداریم که به هر کس دلمان خواست حمله کنیم. مجبوریم در مجلس برای دفاع از حقوق پابرهنگان و مستضعفان فریاد بزنیم.»

پنجشنبه

۲۴ • ۰۷ • ۱۴۰۴

۲۳ ربیع الثانی ۱۴۴۷ / ۱۶ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم
شماره ۲۲۲۷

«آرمان ملی»، ۷ اقدام تل آویو- واشنگتن علیه حماس را تحلیل می کند

۲ دهه تلاش نافرجام برای خلع سلاح حماس

اخیر غزه، دونالد ترامپ، که نقش میانجی میان اسرائیل، مصر و قطر را بر عهده داشت اعلام کرد: «با حماس داوطلبانه خلع سلاح می شود، یا ما و متحدانمان آن را مجبور به خلع سلاح خواهیم کرد.» این برنامه ای برای نظارت بین المللی و خلع سلاح تدریجی صحبت کرد. در انتها هیچ شرطی را نپذیرفته و آن را «تسلیم در برابر دشمن» خوانده است. منابع محلی می گویند این گروه در

عین مذکره درباره مسائل انسانی، هیچ نشانه ای از آمادگی برای واگذاری سلاح نشان نداده است. هنوز هیچ اقدام عملی برای خلع سلاح گزارش نشده است. آتش بس برقرار است، اما ساختار نظامی حماس همچنان فعال محسوب می شود و در حال ساماندهی نیروهای خود در غزه است. احتمالاً این پیرونده در دوره های بعدی مذاکرات ادامه خواهد داشت.

◀ **حماس و شاخه نظامی قسام**

جنبش مقاومت اسلامی فلسطین، یا همان حماس، در آذر ۱۳۶۶ (دسامبر ۱۹۸۷) هم زمان با آغاز انتفاضه اول در نوار غزه و کرانه باختری شکل گرفت. بعد از ۴ دهه حاکمیت صهیونیست ها حماس با شعار «مقاومت در برابر اشغال و حفظ هویت اسلامی فلسطین» یا به عرصه گذاشت در نخستین سال ها، فعالیت حماس بیشتر در قالب بسیج بود اما با تشدید سرکوب ها و گسترش شهرک سازی ها، این جنبش به تدریج به سوی سازمان دهی نظامی رفت. در اوایل دهه ۱۳۷۰ خود رشیدی، شاخه نظامی آن با نام گردان های عزالدین قسام تأسیس شد؛ نامی برگرفته از چهره ای تاریخی در مقاومت فلسطین در دوران قیمومت بریتانیا، شیخ عزالدین قسام که نماد «جهاد و ایستادگی» شد. گردان های قسام در ابتدا از تسلیحات ابتدایی و ساخت داخل استفاده می کردند. شبکه های مردمی در غزه و حمایت های لجستیکی از سوی گروه های همسو در منطقه به تدریج باعث شد این شاخه از یک ساختار نیمه مخفی به یک نیروی منسجم چرکی تبدیل شود. در دهه های بعد، توانمندی تسلیحاتی آن از عملیات های انفرادی و کمین ها، به تولید راکت های بومی و تاکتیک های

جنگ شهری گسترش یافت. در واقع هدف آمریکایی ها و اسرائیلی ها از پایاندختن این شاخه نظامی است که به نظر به این زودی ها تسلیم نخواهد شد.

◀ **دونالد ترامپ؛ خلع سلاح**

۲۲ مهر ۱۴۰۴ (۱۴ اکتبر ۲۰۲۵) در جریان آتش بس

سیاست

گزارش

نبرد دیپلمات ها

آیا لاوروف درباره نقش ظریف

در خلق مکانیسم ماشه راست می گوید؟

سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، روز سه شنبه در حاشیه نشست عرب روسیه اظهار کرد که در زمان انعقاد برجام از اینکه ایران مکانیسم ماشه را پذیرفته، شگفت زده شده است. رویداد ۲۴ نوشت: او مدعی شد که این «تله حقوقی» در توافقی پنهانی میان محمد جواد ظریف و جان کری منعقد شده و سایر طرف ها تنها نظاره گر ابتکار عمل وزرای خارجه ایران و آمریکا در این مورد بوده اند. لاوروف این اظهارات را درباره اظهارات اخیر ظریف علیه روسیه مطرح کرد. خبرنگار از وزیر خارجه روسیه درباره ادعای محمد جواد ظریف، وزیر خارجه پیشین ایران، مبنی بر اینکه روسیه در دوران ریاست جمهوری حسن روحانی تلاش ها برای تمدید توافق هسته ای را تضعیف کرده، سؤال پرسیده بود. لاوروف در پاسخ گفت: ما طی سال های طولانی برای دستیابی به برجام با هدف حل و فصل موضوع هسته ای ایران همکاری نزدیکی داشتیم. تصمیم نهایی درباره برجام مستقیماً توسط آقای ظریف و جان کری، وزیر خارجه وقت ایالات متحده، اتخاذ شد، سایر طرف ها در آن مقطع عملاً در جایگاه ناظر قرار داشتند و تنها شاهد توافق میان ایران و آمریکا بودند. وی افزود: این بند در توافق در مرحله نهایی مذاکرات مستقیماً میان محمد جواد ظریف و جان کری مورد توافق قرار گرفته بود. صادقانه بگویم، ما شگفت زده شدیم. اما اگر شرکای ایرانی ما چنین سازوکاری را پذیرفتند که صراحتاً باید گفت یک تله حقوقی بود، ما دلیلی برای اعتراض نداشتیم. لاوروف در ادامه یک گام فراتر گذاشت و گفت: مکانیسم ماشه «تا حد زیادی مخلوق محمد جواد ظریف است.»

◀ **ضربه شرمین به لاوروف**

ادعای لاوروف با اطلاعات پیشین در تناقض است؛ از جمله بخش هایی از خاطرات وندی شرمین، معاون وقت وزیر خارجه آمریکا و مذاکره کننده ارشد در برجام، درباره نقش روسیه و شخص لاوروف در طراحی مکانیسم ماشه. وندی شرمین در مصاحبه ای با وب سایت «راشن مترز» در سال ۱۳۹۵، تنها چند ماه پس از امضای برجام، گفته بود: «سرگئی لاوروف نقطه نظرات بسیار محکمی داشت و البته مفاد مربوط به مکانیسم ماشه (بازگشت سریع همه تحریم ها) در سازمان ملل را به خوبی می دانست.» او افزود: «لاوروف فی الواقع نقشی محوری در تدوین روشی برای انجام کار در عین حفظ حق وتوی آمریکا داشت». به گفته شرمین «ما می خواستیم مطمئن شویم که حق وتوی ما در متن برجام دست نخورده باقی می ماند و به مکانیسم ماشه رسیدیم که یک نوع رأی گیری معکوس است.

همان طور که گفتیم، لاوروف در این زمینه نقش سودمندی داشت.» وندی شرمین در کتاب خاطرات خود با عنوان ترس یعنی شکست، درس هایی درباره شجاعت، قدرت و سرسختی نیز نوشته است که گنجاندن اسنب یک با همان مکانیسم ماشه، یکی از آخرین و دشوارترین بخش های مذاکرات بود که وزیر خارجه روسیه آن را حل کرد. او توضیح داد: روسیه نمی خواست سازوکار برگشت مجدد تحریم های شورای امنیت در خارج از شورا رقم بخورد و امکان استفاده از حق وتو را از دست بدهد.

در آخر، لاوروف برای رسیدن به راه حل بدیعی کمک کرد که مطابق آن، هر کدام از اعضای گروه ۱+۵ در صورتی که معتقد بود ایران توافق را نقض کرده، می توانست درخواست رأی گیری در شورای امنیت بدهد. پیش نویس قطع نامه ای که به رأی گذاشته می شد، به شکل تأیید ی بود؛ یعنی متن آن درخواست ادامه لغو تحریم ها را مطرح کرد. هر این شرایط، هر کشوری می توانست از حق وتوی خود استفاده کند و به این ترتیب، تحریم های شورای امنیت علیه ایران احیا شود. با این وضع، هم استفاده از حق وتو باقی می ماند و هم هر دولتی، از جمله آمریکا، می توانست به طور یک جانبه عمل کند.»

◀ **درگیری ظریف و روسیه**

اظهارات لاروف علیه ظریف را باید در کانتکست درگیری پشت پرده ظریف با روسیه تحلیل کرد. محمد جواد ظریف پیش تر در مصاحبه با سعید لیلزار که انتشارش اایلر صورتی در جنجال بحران، به پیشینه این درگیری اشاره کرده بود. به گفته او، روسیه در هفته آخر امضای برجام حداکثر تلاش خود را کرد که برجام به نتیجه نرسد. ظریف به عکس معروف وزرای خارجه پس از امضای برجام اشاره کرده بود که در آن، وزیر خارجه روسیه غایب است دشمنی روسیه با ظریف بعد از انتشار این فایل صوتی علنی تر شد. او اواخر سال ۱۴۰۲ محمد جواد ظریف، وزیر پیشین امور خارجه، در هفدهمین همایش سالانه انجمن علوم سیاسی ایران نکته ای مهم از تلاش روسیه برای بهبود روابط خود با غرب آن هم با استفاده از موقعیت ایران بیان کرد و اظهار داشت: «پوتین در مصاحبه خود با تاجر کارلسون می گوید سال ۲۰۰۸ حاضر بودیم برای مقابله با ایران با آمریکا متحد شویم. ما هر کاری کردیم تا با غرب همکاری کنیم، اما غرب با ما همکاری نکرد.»

یکسال بعد، در بهمن ماه ۱۴۰۳، بازنشر این اظهارات واکنش سفارت روسیه در تهران را برانگیخت. این سفارتخانه در کانال تلگرامی منتسب به خود مطلبی اظهارات ظریف را «کذب» خواند و او را به ناداشتن تخصص متهم کرد. در این بیانیه با لحنی خارج از عرف دیپلماتیک آمده بود که «سفارت هرگونه ادعای مشابهی را به عنوان کذب یا ناداشتن تخصص در نظر می گیرد.» و به مخاطبانی که از آنها نام نبرده، توصیه کرده است «تاریخ را با دقت بیشتری مطالعه کنند.» شواهد نشان می دهد تأکید ظریف بر خیانت های روسیه اشتباه نبوده است. پازل این روایت ها در جنگ ۱۲ روزه کمی کامل تر شده است. در جریان جنگ ایران و اسرائیل ولادیمیر پوتین رسماً اعلام کرد ایران هیچ درخواستی برای کمک از مسکو نداشته است.